

## STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Návrh ústavného zákona, ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2026/224>

Materiál v pripomienkovom konaní do 27.05.2026

### Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál predkladá do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvo spravodlivosti SR na základe § 70 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

#### Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Z vecného hľadiska sa návrh zameriava na úpravu a doplnenie ústavných noriem týkajúcich sa odvolania celého ústavného orgánu (Národnej rady Slovenskej republiky) a na úpravu podmienok odvolania konkrétneho člena (vrátane predsedu a podpredsedu) Súdnej rady Slovenskej republiky. V časti týkajúcej sa ukončenia volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky je cieľom návrhu ústavného zákona naplnenie verejného prísľubu predsedu vlády Slovenskej republiky vo vzťahu k občanom Slovenskej republiky, a to ustanoviť ústavnoprávny prostriedok, prostredníctvom ktorého by sa občania mohli priamo podieľať na ukončení volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky.

### Postoj RÚZ k materiálu

Z vecného hľadiska sa návrh zameriava na úpravu a doplnenie ústavných noriem týkajúcich sa odvolania celého ústavného orgánu (Národnej rady Slovenskej republiky) a na úpravu podmienok odvolania konkrétneho člena (vrátane predsedu a podpredsedu) Súdnej rady Slovenskej republiky. **Zásadne nesúhlasíme so zavedením nového inštitútu, ktorý by umožňoval odvolanie Národnej rady Slovenskej republiky ľudovým hlasovaním. Žiadame tento návrh stiahnuť z legislatívneho procesu a nepokračovať v ňom.**

### Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

#### 1. Zásadná pripomienka k novelizačným bodom 1, 2 a 3

Zásadne nesúhlasíme so zavedením nového inštitútu, ktorý by umožňoval odvolanie Národnej rady Slovenskej republiky ľudovým hlasovaním. Žiadame tento návrh stiahnuť z legislatívneho procesu a nepokračovať v ňom.

#### Odôvodnenie:

Z hľadiska ústavného práva, ako aj z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich z princípu právneho štátu, ktorý je imanentnou súčasťou ústavného poriadku SR, ako aj z pohľadu subjektov pôsobiach v podnikateľskom prostredí, ktorých rozhodovanie je nevyhnutne založené na stabilite právneho rámca, predvídateľnosti verejných politík a dôvere v inštitucionálne prostredie štátu, predkladáme k návrhu novely Ústavy SR zásadné výhrady.

#### 1. Narušenie princípu stability zákonodarnej moci ako súčasti materiálneho jadra ústavy

Navrhované zavedenie mechanizmu odvolania NRSR prostredníctvom ľudového hlasovania predstavuje zásah do princípu stability zákonodarnej moci, ktorý je nevyhnutným predpokladom riadneho fungovania parlamentnej formy vlády. Ústava SR je stavaná na koncepcii reprezentatívnej demokracie, v rámci ktorej je mandát poslancov viazaný na výsledok slobodných volieb a je časovo determinovaný fixným volebným obdobím. Tento prvok nie je iba technickým aspektom ústavnej úpravy, ale plní stabilizačnú funkciu, ktorá umožňuje kontinuitu výkonu zákonodarnej moci a predvídateľnosť legislatívneho procesu. Zavedením možnosti odvolania parlamentu mimo rámca ústavne predvídaných mechanizmov jeho rozpustenia dochádza k relativizácii tohto princípu. Mandát parlamentu sa tým stáva podmieneným priebežnou politickou akceptáciou, čím sa oslabuje jeho ústavná

autonómia a stabilita. Z pohľadu materiálneho jadra ústavy možno dôvodne argumentovať, že stabilita ústavných orgánov, osobitne zákonodarného orgánu, predstavuje súčasť princípov právneho štátu. Zásah do tejto stability preto musí podliehať prísnemu testu proporcionality, pričom v danom prípade možno mať pochybnosti o jeho splnení. Z ekonomického a podnikateľského hľadiska je stabilita zákonodarnej moci kľúčovým predpokladom predvídateľného legislatívneho prostredia.

2. Narušenie princípu právnej istoty a predvídateľnosti práva

Právna istota a predvídateľnosť práva patria medzi fundamentálne princípy právneho štátu, ktoré sú opakovane akcentované aj v judikatúre Ústavný súd Slovenskej republiky. Navrhovaná úprava vytvára stav, v ktorom môže byť legislatívny proces vystavený opakovaným diskontinuitám v dôsledku potenciálneho predčasného ukončenia volebného obdobia parlamentu. Takáto diskontinuita má priamy dopad na stabilitu právneho poriadku, keďže: dochádza k prerušeniu legislatívnych procesov, zvyšuje sa pravdepodobnosť zásadných zmien právnej úpravy v krátkych časových intervaloch, oslabuje sa kontinuita právnych politík štátu. Právna istota pritom neznamena iba formálnu existenciu právnych noriem, ale aj ich relatívnu stabilitu a predvídateľnosť v čase. Ak je ústavným spôsobom vytvorený mechanizmus, ktorý túto stabilitu systematicky oslabuje, ide o zásah do samotnej podstaty princípu právneho štátu. Z pohľadu podnikateľských subjektov ide o zásah do základnej podmienky výkonu podnikateľskej činnosti, ktorou je možnosť plánovať svoje aktivity v stabilnom a predvídateľnom právnom prostredí.

3. Výhrada k potenciálnemu napätiu s princípom delby moci

Zavedenie možnosti odvolania parlamentu ľudovým hlasovaním zasahuje aj do princípu delby moci. Zákonodarná moc, ktorá má byť samostatnou a relatívne stabilnou zložkou verejnej moci, sa tým dostáva do pozície orgánu, ktorého existencia je priamo závislá od ad hoc mobilizácie voličov. Takýto model môže podľa nášho názoru viesť k oslabeniu inštitucionálnej rovnováhy, zvýšenej závislosti zákonodarnej moci od krátkodobých spoločenských nálad či narušeniu schopnosti parlamentu plniť svoju funkciu ako stabilného normotvorného orgánu. Princíp delby moci pritom nepredstavuje iba formálne rozdelenie kompetencií, ale aj systém vzájomných brzd a protiváh, ktorý má zabezpečiť stabilitu a predvídateľnosť výkonu verejnej moci.

4. Výhrada k odklonu od ústavných štandardov v rámci EÚ

Navrhovaná úprava nemá oporu v bežných ústavných modeloch členských štátov EÚ, kde je stabilita zákonodarnej moci zabezpečená prostredníctvom či už fixného volebného obdobia alebo presne definovaných mechanizmov rozpustenia parlamentu viazaných na ústavné orgány (napr. prezidenta alebo samotný parlament). Absencia obdobného mechanizmu v stabilných parlamentných demokraciách nie je podľa nášho názoru náhodná, ale odráža potrebu zachovať rovnováhu medzi demokratickou legitimitou a inštitucionálnou stabilitou. Odklon od týchto štandardov môže vyvolávať pochybnosti o miere zachovania princípov právneho štátu v ich materiálnom ponímaní, ktoré je relevantné aj v kontexte práva Súdneho dvora EÚ.

## Zdroj:

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2026/224>